

ตำรวจกับท้องถิ่นตามหลักพรหมวิหาร 4

Police and local people according to Brahmavihara 4

เฉลียว โมรีย์

Chaluai Moree

สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น

Muang Khon Kaen Police Station

Corresponding Author's E-mail: chaluai2951@gmail.com

บทคัดย่อ

สถานีตำรวจถือเป็นหน่วยงานแรกที่จะต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งตำรวจต้องเข้าไประงับเหตุหรือป้องกันภัยจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชน อาทิ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการโจรกรรมทรัพย์สิน ปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กและสตรี ปัญหาความขัดแย้งในชุมชน เป็นต้น การปฏิบัติงานของตำรวจห่างเหินจากประชาชนและประชาชนมีทัศนคติเชิงลบต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ ทำให้ภาพลักษณ์ของตำรวจไม่ดีในสายตาของประชาชน ตลอดจนไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชน เพราะไม่ให้ความไว้วางใจต่อตำรวจ ตำรวจจึงต้องสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ต่อประชาชน โดยการนำหลักธรรมมาปรับใช้เพื่อพัฒนาตนเองและองค์กรให้มีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นและเพื่อเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนที่มีต่อตำรวจให้ดีขึ้น บทความนี้มุ่งเสนอการร่วมมือของตำรวจและท้องถิ่น โดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 มาปรับใช้ในการทำงานร่วมกันของทั้งสององค์กร เพื่อผลประโยชน์และความสงบสุขแก่คนในชุมชนและลดการเกิดเหตุอาชญากรรมในท้องถิ่น รวมถึงสร้างภาพลักษณ์ที่ดีกลับคืนมาให้กับตำรวจ การทำงานของตำรวจร่วมกับท้องถิ่นตามหลักพรหมวิหาร 4 นั้นสามารถนำมาปรับใช้และเห็นผลได้จริง โดยเฉพาะหลักเมตตา กรุณา และอุเบกขา ซึ่งเป็นหลักที่สามารถทำให้ตำรวจและประชาชนร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันละกัน เพื่อความสงบสุขของคนในชุมชนอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: ตำรวจ, ชุมชนสัมพันธ์, พรหมวิหาร 4

Abstract

The police station is the first agency that must deal with various problems in the community. The police must stop or prevent crime from happening in the community, such as crime. drug problem property theft problem the problem of violation of the rights of children and women conflicts in the community, etc. The performance of the police is distant from the public and people have a negative attitude towards the performance of the police. Makes the image of the police bad in the eyes of the public. as well as not receiving cooperation from the people for not trusting the police Therefore, the police must build confidence and image among the people. By adopting moral principles to develop oneself and the organization to have a better image and to change people's attitudes toward the police for the better. This article focuses on police and local cooperation. By using the 4 Brahma Vihara principles to be adapted for the collaboration of both organizations. For the benefit and peace of people in the community and reduce the occurrence of crime in the locality. Including creating a good image to return to the police Working together with local police according to the Four Brahma Vihara principles can be applied and effective. Especially the principles of benevolence and equanimity, which are the principles that can make the police and the people cooperate and help each other. for the real peace of the people in the community

Keywords: police, community relations, Brahmavihara 4

บทนำ

สถานีตำรวจถือเป็นหน่วยงานแรกที่จะต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งตำรวจต้องเข้าไประงับเหตุหรือป้องกันภัยจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ชุมชน อาทิ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการโจรกรรมทรัพย์สิน ปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กและสตรี ปัญหาความขัดแย้งในชุมชน เป็นต้น การสืบสวนการจับกุมผู้กระทำความผิดที่ผ่านมาไม่สามารถแก้ไขปัญหาอาชญากรรมให้หมดไปจากสังคมได้ นับวันปัญหาเหล่านั้นจะทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เพราะการแก้ไขปัญหาของตำรวจโดยการจับกุมเพียงอย่างเดียว เหมือนในอดีตไม่สามารถทำให้อาชญากรรมลดลงได้ การปฏิบัติงานของตำรวจห่างเหินจากประชาชนและประชาชนมีทัศนคติเชิงลบต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ ทำให้ภาพลักษณ์ของตำรวจไม่ดีในสายตาของประชาชน ตลอดจนไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากประชาชน เพราะไม่ให้ความไว้วางใจต่อตำรวจ (อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า, 2562 : 1) ตำรวจจึงต้องสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ต่อประชาชน โดยการนำหลักธรรมมาปรับใช้เพื่อพัฒนาตนเองและองค์กรให้มีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นและเพื่อเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนที่มีต่อตำรวจให้ดีขึ้น เช่นเดียวกันก็ต้องกระจายอำนาจหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ช่วยกันสอดส่องดูแลความปลอดภัยในชุมชน เพราะโดยลำพังสถานีตำรวจเพียงสถานีเดียวอาจดูแลความสงบเรียบร้อยไม่ทั่วถึงทั้งอำเภอ หน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญและมีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งบทบาทหลัก คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ โดยการป้องกันอาชญากรรมอาจไม่ใช่เป็นบทบาทหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังเช่นบทบาทของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หากแต่การร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมจะเป็นแนวทางหนึ่งที่สำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นที่รับผิดชอบเป็นสำคัญ (สุนนทิพย์ จิตสว่าง, นที จิตสว่าง และแสงโสม กออุดม, 2565 : 144) นอกจากท้องถิ่นแล้วความร่วมมือของคนในชุมชนจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อคนในชุมชนรู้สึกใกล้ชิดกับตำรวจ ดังนั้นตำรวจจึงต้องลงไปทำกิจกรรมที่สานสัมพันธ์ที่ดีกับคนในชุมชนเพื่อให้ช่วยต่อการทำหน้าที่ในการระงับเหตุและป้องกันภัย

หากทั้งสององค์กรและคนในชุมชนร่วมมือกันในการดูแลชุมชนของตนเอง ก็จะสามารถลดจำนวนอาชญากรรมในชุมชนได้ ซึ่งการทำงานร่วมกันสามารถนำหลักธรรมพรหมวิหาร 4 มาปรับใช้ได้ เนื่องจากพรหมวิหาร 4 เป็นหลักธรรมที่เปรียบเสมือนหัวใจของการอยู่ของคนในสังคม เพราะหากทุกคนยึดเป็นหลักในการปฏิบัติผู้คนก็จะมีความรักและความปรารถนาดีให้กัน ทำให้สังคมเกิดความสงบสุขและน่าอยู่มากยิ่งขึ้น

บทความนี้มุ่งเสนอการร่วมมือของตำรวจและท้องถิ่น โดยใช้หลักพรหมวิหาร 4 มาปรับใช้ในการทำงานร่วมกันของทั้งสององค์กร เพื่อผลประโยชน์และความสงบสุขแก่คนในชุมชนและลดการเกิดเหตุอาชญากรรมในท้องถิ่น รวมถึงสร้างภาพลักษณ์ที่ดีกลับคืนมาให้กับตำรวจ

หลักธรรมพรหมวิหาร 4

หลักพรหมวิหาร 4 มีผู้ศึกษาหลักธรรมไว้จำนวนมาก เนื่องจากเป็นหลักธรรมประจำตัวของพุทธศาสนิกชนที่ดี จำง่าย ทำได้จะส่งผลดีกับชีวิต นวรัตน์ ไชยมณี และรพีพรรณ สุวรรณัญฐิโชติ ได้ศึกษารวบรวมความหมายของผู้ที่ให้ความหมายเกี่ยวกับหลักธรรมพรหมวิหาร 4 ไว้ (นวรัตน์ ไชยมณี และรพีพรรณ สุวรรณัญฐิโชติ, 2560 : 109-110) ดังนี้

1) เมตตา (Living Kindness) ความรักใคร่เอ็นดู หมายถึง ความปรารถนาดีต่อผู้อื่นให้มีความสุข ทั้งสุขกายและสุขใจ โดยแผ่ความรักให้กว้างขวางตั้งแต่รักตนเอง รักบิดามารดา ญาติพี่น้องมิตรสหาย ศัตรู และสัตว์ทั่วไป เพื่อสร้างมิตรภาพ และเห็นคุณค่าของชีวิตมากขึ้นจนไม่กล้ากระทำความชั่ว การจะมีความสุขแก่ผู้อื่นทำได้หลายวิธี ได้แก่ ช่วยเหลือทางกาย เช่น ช่วยให้อาหารแก่คนยากจน จูงคนตาบอด หรือคนชราข้ามถนน ช่วยเหลือทางวาจา โดยการพูดไพเราะ ปลอดภัยให้กำลังใจแก่คนที่กำลังเศร้าโศกเสียใจ ช่วยเหลือทางใจ เช่น มีความปรารถนาดีต่อเขา ไม่คิดอาฆาตพยาบาท เป็นภาวะของจิตที่มีเอื้อโยไมตรีจิต คิดเกื้อกูลด้วยประโยชน์ปราศจากอาฆาตพยาบาท มองด้วยสายตาอันแสดงถึงใจที่เอื้ออาบด้วยความปรารถนาดีให้มีความสุข ปราศจากความมั่งร้ายที่เป็นภัยทั้งปวง

2) กรุณา (Compassion) คือ ความสงสารคิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจที่จะปลดปล่อยบำบัดความทุกข์ยาก เห็นใจปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ คิดจะช่วยให้พ้นทุกข์ เห็นอกเห็นใจช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เป็นการช่วยให้เขาพ้นจากสิ่งที่เบียดเบียนเขาที่ทำให้เกิดความไม่สบายทางกายและใจ เช่น ช่วยเหลือทางกาย เช่น ช่วยคนกำลังตกน้ำ ช่วยรักษาพยาบาลคนบาดเจ็บให้รอดพ้นจากอันตราย

3) มุทิตา (Sympathetic Joy) ความมีจิตพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีความสุข ความสำเร็จหรือความเจริญ หมายถึง การแสดงความยินดีปรีดา เมื่ออื่นประสบความสำเร็จ เช่น การเลื่อนฐานะ ตำแหน่ง ยศ เป็นต้น มุทิตาเป็นคุณธรรมที่สามารถกำจัดความอิจฉาริษยาและการโกรธเคืองได้ เพราะการอิจฉาริษยาผู้อื่นย่อมมีแต่ความทุกข์ จิตใจจะหาความสุขสงบไม่ได้ แต่บุคคลที่มีมุทิตามีความสุขกายสุขใจ หน้าที่าสตขึ้นแจ่มใส และเป็นที่ยรักของคนทั่วไปผูกมิตรไว้ได้ สร้างมิตรกับคนอื่นได้ง่าย

4) อุเบกขา (Neutrality) ความวางเฉยไม่ตีใจ ไม่เสียใจเมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ หมายถึง ความวางใจเป็นกลางตั้งตนเป็นกลาง เมื่อปฏิบัติตาม 3 ข้อข้างต้นแล้วไม่เป็นผลด้วยความเที่ยงธรรม ไม่เอนเอียงด้วยความรักหรือความชัง หรือปกปิดความผิดของคนที่คุณรักและโยนความผิดให้คนที่ตนชังเมื่อพิจารณาตามหลักของกฎแห่งกรรมที่ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ใครทำกรรมดีย่อมจะได้รับผลดี ใครทำกรรมชั่ว ย่อมจะได้รับผลชั่ว ตัวเราไม่ควรไปตีใจหรือซ้ำเติมกับความวิบัติของเขา

จากความหมายของพรหมวิหาร 4 ข้างต้นกล่าวได้ว่าพรหมวิหาร 4 ไม่ใช่เพียงหลักธรรมที่มีให้ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตาม แต่เป็นหลักธรรมที่ทุกคนควรจะนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพราะจะส่งผลดีต่อผู้ปฏิบัติ และยังทำให้สังคมน่าอยู่มากขึ้น เพราะเป็นหลักธรรมที่สอนให้เราคิดถึงผู้อื่น มอบความรักและความปรารถนาดีแก่ผู้อื่น และเป็นธรรมที่เมื่อทุกคนในสังคมนำมาเป็นแนวทางในการใช้ชีวิตจะทำให้เกิดความรักความสงบสุขในสังคม

การดำเนินงานร่วมกันของตำรวจกับท้องถิ่น

แนวคิดตำรวจและมวลชนสัมพันธ์

ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ เป็นการนำเอาหลักปรัชญาที่ว่า ตำรวจคือประชาชน และประชาชนก็คือ

ตำรวจ มาใช้ปฏิบัติและเป็นการเน้นให้เห็นว่าสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างประชาชนกับตำรวจเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจากเป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ตำรวจ ตำรวจจึงต้องดำรงรักษาไว้ซึ่งสัมพันธ์ภาพอันดีไว้อย่างสม่ำเสมอ การดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจปัญหาของตำรวจ โดยมีเป้าหมายสุดท้ายเพื่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในชุมชน ภายใต้นโยบายของสำนักตำรวจแห่งชาติในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันภัยจากอาชญากรรม การเคารพกฎจราจร การดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง และการป้องกันภัยจากยาเสพติด (อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า, 2562 : 2) สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงกำหนดให้มีโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2531 เป็นต้นมา ปัจจุบันได้กำหนดให้งานป้องกัน อาชญากรรม ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ การวางแผน อำนวยการ สั่งการ ควบคุมกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ติดตามประเมินผลงานด้านการป้องกันอาชญากรรม และรักษาความสงบเรียบร้อยงานคณะกรรมการตรวจสอบ และติดตามการบริหารงานตำรวจ งานชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งงานที่มีลักษณะเกี่ยวข้องหรือเป็นส่วนประกอบของงานเพื่อป้องกันมิให้อาชญากรรมเกิดขึ้น (โชคชัย ยอดแก้ว, 2557 : 2 อ้างถึงใน ชัลลี นุ่นอาหลี, 2561 : 177)

งานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ หมายถึง งานที่ตำรวจได้กระทำเพื่อให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสังคมหรือชุมชนเกิดการรวมตัวกัน มีความสัมพันธ์ ผูกพันเกี่ยวข้องต่อกันร่วมมือประสานการปฏิบัติเพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของตำรวจ มีลักษณะการดำเนินการอย่างเป็นทางการเพื่อให้ตำรวจมีปฏิสัมพันธ์อันดีกับชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความเข้าใจในปัญหาอันและกัน ตลอดจนร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในชุมชนหรือสังคมนั้น (Reunion, 2006 : 1 อ้างถึงใน พิษศาล พันธุ์วัฒนา, 2557 : 109)

การดำเนินงานร่วมกันของตำรวจกับท้องถิ่นโดยใช้แนวคิดตำรวจชุมชนและ มวลชนสัมพันธ์

วราภรณ์ ผองสง่า และประภาศรี ฉายศรี (2563 : 31) ได้ศึกษาเรื่องบทบาท และหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลสามเสน ผลการศึกษาพบว่าจากการบริหารงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์สถานีตำรวจนครบาลสามเสน การบริหารงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์เป็นการบริหารแบบครอบครัว ฉันทมิตร พี่น้อง เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับประชาชนให้มีเกิดการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ ภายในชุมชน เพื่อสร้างความบันเทิงหรือสร้างความรักความสามัคคี การบริหารงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีกำหนดหนทางการกิจกรรม เช่น จัดเวทีเสวนา เพื่อพูดคุยปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่พบภายในชุมชนในการแก้ไขปัญหานั้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนให้ได้มากที่สุด เพื่อเป็นอีกหนึ่งความรับผิดชอบในการป้องกันการเกิดปัญหาอาชญากรรมปัญหาอาชญากรรมเสพติดภายใน

จากการศึกษาของวราภรณ์ ผองสง่า และประภาศรี ฉายศรี สรุปได้ว่าหาก ตำรวจร่วมมือกับคนในชุมชนจะเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงาน อีกทั้งยังสามารถช่วยลดเหตุอาชญากรรมในชุมชนได้ เพราะมีตำรวจและท้องถิ่นร่วมมือช่วยกันคอยสอดส่อง แระแวงระวังกันภายในชุมชน ทำให้สังคมเกิดความน่าอยู่มากขึ้น ซึ่งในหลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในเรื่องของเมตตาในการปรารถนาผู้อื่นมีความสุข คือ หากจะให้สังคมเราเป็นสังคมที่น่าอยู่ทุกฝ่ายต้องช่วยเหลือกัน ร่วมมือกันในการสร้างชุมชนที่มีแต่ความรัก และความปรารถนาดี หากพบเห็นผู้ที่กระทำความผิดก็แจ้งตำรวจไม่ทำตัวนิ่งเฉย เหมือนไม่ใช่เรื่องของตนเอง ตำรวจปฏิบัติต่อคนในชุมชนเหมือนคนในครอบครัวหรือญาติพี่น้อง การที่ตำรวจนั้นสามารถเข้าถึงได้ง่ายและเป็นที่ยอมรับกับคนในชุมชน และรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชน ทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อตำรวจและยังทำให้คนในชุมชนไม่ต่อต้านตำรวจ ไม่ขัดขวางและให้ความร่วมมือกับการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ทำให้ ตำรวจปฏิบัติในชุมชนได้ง่าย เพราะต่างฝ่ายต่างช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันละกัน

การศึกษาเรื่องชุมชนสัมพันธ์นั้นมีหลากหลายมิติ มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนกรงหัวจุกและการใช้ประโยชน์เพื่อชุมชนสัมพันธ์ จากการศึกษาความเกี่ยวพันเรื่องนกรงหัวจุกกับตำรวจ ไม่อาจปฏิเสธได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำรวจที่มี

ภูมิลาเนาหรือปฏิบัติงานในภาคใต้จะมีความสัมพันธ์มากกว่าตำรวจในภาคอื่น เรื่องนี้มีตัวอย่าง ปรากฏชัดเจนเช่น ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรฉลอง จังหวัดภูเก็ตได้เป็นประธานจัดการแข่งขันร่วมกับชมรมนกรงหัวจุกจังหวัดภูเก็ต ซึ่งจัดงานขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างมวลชนสัมพันธ์ในพื้นที่ โดยใช้ประชาชนเป็นแนวร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด อีกทั้งได้สร้างกิจกรรมให้แก่ประชาชนและเยาวชนในพื้นที่ให้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการเลี้ยงนกรงหัวจุกเพื่อการอนุรักษ์พันธุ์นก และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การสร้างภาพพจน์ของ ตำรวจโดยใช้เวทีต่าง ๆ ในการประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งทางผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ตได้กล่าวเน้นว่า สิ่งสำคัญที่ได้จากการจัดงานแข่งขันคือการมีส่วนร่วมของประชาชน และทำกิจกรรมการกุศลเพื่อประโยชน์แก่สังคมร่วมกัน ซึ่งเป็นงานหลักประเภทหนึ่งของ ตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (ยงยศ พฤษารักษ์, 2553 : 1 กล่าวถึงใน พิศาล พันธุ์วัฒนา 2557 : 109)

จากการศึกษาเรื่องนกรงหัวจุกและการใช้ประโยชน์เพื่อชุมชนสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมคือสิ่งที่ทำให้ความสัมพันธ์ของตำรวจและชุมชนใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น เพราะตำรวจและชุมชนมีวัฒนธรรมร่วมกันทำให้รู้สึกเหมือนเป็นญาติพี่น้องกัน อีกทั้งยังมีส่วนช่วยเหลือหนุนให้สังคมเป็นไปในทางที่ถูกต้อง เนื่องจากมีการให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนในเรื่องการเลี้ยงนกรงหัวจุกที่ถูกต้องซึ่งเป็นการกระทำที่ส่งเสริมให้เด็ก และเยาวชนมีจิตใจเมตตา กรุณาต่อสัตว์ รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ (ยงยศ พฤษารักษ์, 2553 : 1 กล่าวถึงใน พิศาล พันธุ์วัฒนา 2557 : 110) ซึ่งการที่ตำรวจมองเห็นถึงความสำคัญต่ออนาคตของเด็กและต่อชีวิตของนกรงหัวจุก แม้จะเป็นสัตว์เลี้ยง แสดงให้เห็นว่าได้นำหลักของพรหมวิหาร 4 ในเรื่องของหลักเมตตาและกรุณา มาปรับใช้เป็นอย่างมาก เพราะเป็นการต้องการที่จะให้เด็กและคนในชุมชนมีความรู้และมีความรักต่อนกรงหัวจุกและเลี้ยงดูมันอย่างถูกวิธี เพื่อให้นกรงหัวจุกมีชีวิตที่ดีและได้รับการดูแลเอาใจใส่มากขึ้น อีกทั้งยังสามารถต่อยอดในการสร้างอาชีพเกี่ยวกับนกรงหัวจุกได้อีกด้วย ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ชุมชนดีขึ้นในหลาย ๆ ด้าน และยังสร้างความสัมพันธ์ของตำรวจและท้องถิ่นให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้นอีกด้วย

นอกจากกิจกรรมที่จัดขึ้นแล้ว ความสำคัญของกาจัดกิจกรรมคือการร่วมมือของ คนในพื้นที่ เพราะหากคนในชุมชนไม่ให้ความร่วมมือกิจกรรมก็จะไม่สามารถดำเนิน ต่อไปได้ มีผู้ศึกษาการให้ความร่วมมือของคนในชุมชน โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือชุมชนใน กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกของคนในชุมชน จากการ สัมภาษณ์เชิงลึกให้ความร่วมมือกับชุมชนเป็นอย่างดีมีการ แจ้งข่าวสารประชาสัมพันธ์ ทั้งในส่วนของชุมชนมีการตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านเพื่อร่วมสอดส่องและเฝ้า ระวัง ปัญหาอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน และแจ้งข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ต่อการ ปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผลตอบรับที่ได้จากการดำเนินงานของสถานีตำรวจ ชุมชน ทำให้ประชาชนรู้สึกอุ่นใจที่มี บ้อมตำรวจในชุมชน ประชาชนกล้าพูดคุยกับ ตำรวจมากขึ้นเมื่อมีเหตุก็จะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้นำชุมชนและ หน่วยงานในชุมชน ร่วมกันช่วยเหลือ การมีบ้อมตำรวจทำให้อาชญากรรมเล็ก ๆ น้อยๆ ในพื้นที่ลดลงทั้ง เจ้าหน้าที่ตำรวจยังมีการให้การอบรมให้ความรู้กับประชาชนในการสอดส่องระวังภัย การเฝ้าระวังต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้มีการการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนใน กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7 ต่อไป (ประสงค์ น้ำสมบูรณ์, 2565 : 720)

จากตัวอย่างที่กล่าวมาทั้งหมดของการศึกษาเรื่องตำรวจและมวลชนสัมพันธ์ การนำแนวคิดตำรวจและมวลชนสัมพันธ์มาปรับใช้ในงานตำรวจได้ประสิทธิภาพในการ ทำให้ตำรวจและคนในชุมชนมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น อีกทั้งยังสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ให้กับตำรวจในชุมชนเป็นอย่างมาก ตำรวจและประชาชนไม่รู้สึกห่างเหิน เพราะได้ ทำงานร่วมกันและช่วยกันดูแลเหมือนชุมชนเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ และทำให้ชุมชนมี ความเป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น ลดอาชญากรรมในชุมชน คนในชุมชนนั้นมีความรู้สึที่อยากจะช่วยให้ชุมชนน่าอยู่มากยิ่งขึ้น โดยมีตำรวจช่วยให้ความรู้และ ช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จากการทำงานของตำรวจชุมชนสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นถึงความ สอดคล้องกับหลักธรรมพรหมวิหาร 4 หลักเมตตาและกรุณาที่เป็นพื้นฐานแนวคิดในการ นำมาปรับใช้งานตำรวจและมวลชนสัมพันธ์ และออกแบบกิจกรรมที่ตำรวจทำร่วมกับ ชุมชน จึงสามารถกล่าวได้ว่าหากตำรวจนำหลักพรหมวิหาร 4 มาปรับใช้ในการทำงาน จะส่งผลดีต่อภาพลักษณ์และประสิทธิภาพการทำงานของตำรวจในทุก ๆ ด้าน

การกระจายอำนาจของตำรวจให้กับท้องถิ่นโดยจัดตั้งคณะกรรมการ ตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจแห่งชาติ (กต.ตร.)

การกระจายอำนาจ (decentralization) หมายถึง การถ่ายโอนภาระความรับผิดชอบในการจัดทำ บริการสาธารณะจากรัฐบาลแห่งชาติไปยังหน่วยการปกครองระดับท้องถิ่น โดยหน่วยการปกครองระดับท้องถิ่น นั้นมีอำนาจอิสระในการบริหารองค์กรภายในและจัดทำบริการสาธารณะที่สอดคล้องตามความต้องการของประชาชน ในท้องถิ่น การกระจายอำนาจเป็นแนวทางสำคัญประการหนึ่งในการปฏิรูประบบราชการของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก นับตั้งแต่ยุค 1980 ในทางทฤษฎี การกระจายอำนาจการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่หน่วยงานหรือรัฐบาล ในระดับท้องถิ่นจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ เนื่องจากรัฐบาลท้องถิ่นอยู่ใกล้ชิดและรับทราบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดีกว่า จึงสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ตรงจุดกว่า ซึ่งทำให้ ช่วยประหยัดงบประมาณของประเทศ (Oates, 1999 : 1120-1149 อ้างถึงใน สุมลรัตน์ ขามธาตุ และกฤษวรรธน์ โล้วชรินทร์, 2561 : 45)

คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจมีที่มาสืบเนื่องจากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (มาตรา 76) ที่มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทและภารกิจในการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐ ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการบริหารงานของตำรวจในทุกๆระดับ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดนโยบายการพัฒนาและบริหารงานรัฐบาล เพื่อปรับปรุงกิจการตำรวจให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีการกระจายอำนาจและเปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ และให้ข้อเสนอแนะอย่างเป็นระบบ โดยมีคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. กต.ตร.ระดับชาติ
2. กต.ตร.ระดับจังหวัด
3. กต.ตร. ระดับสถานีตำรวจ (กต.ตร.สน.)

ในแต่ละระดับจะมีประชาชนร่วมเป็น กรรมการ ชุดละ 6 - 10 คน คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจระดับสถานีตำรวจ (กต.ตร.

สน.) (คณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ สถานีตำรวจบางบัวทอง, 2561 : 1)

บทบาทภารกิจของกต.ตร.

บทบาทภารกิจของ กต.ตร.กทม. กต.ตร.จังหวัด และ กต.ตร.สถานีตำรวจ ถูกกำหนดไว้ตาม พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2547 มาตรา 18(6) ระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ พ.ศ.2549 ระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเสริมให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2549 และระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยการรับคำร้องเรียนหรือข้อเสนอนะของประชาชน พ.ศ. 2549 ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.ภารกิจหลัก

ตามมาตรา 18 (6) แห่ง พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 กำหนดให้ กต.ตร.กทม. กต.ตร. จังหวัดและ กต.ตร.สถานีตำรวจ มีบทบาทภารกิจในการตรวจสอบติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของ บช.น. / ภ.จว. ให้เป็นไปตามนโยบายของ ก.ต.ช. และการบริหารราชการตำรวจให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.ตำรวจ แห่งชาติ และกฎหมายอื่น ซึ่ง ก.ต.ช. ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของ กต.ตร.กทม./จังหวัด และสถานีตำรวจในเรื่องดังกล่าว ไว้ในระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ พ.ศ. 2549 นอกจากนี้ทั้ง กต.ตร.กทม. กต.ตร.จังหวัด และ กต.ตร.สถานีตำรวจยังมีภารกิจในการตรวจสอบติดตามผลตามคำร้องเรียนหรือข้อเสนอนะตามนัยระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยการรับคำร้องเรียนหรือ ข้อเสนอนะของประชาชน พ.ศ.2549 อีกส่วนหนึ่งด้วย

2.ภารกิจสนับสนุน

เป็นภารกิจตามที่ระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงาน ตำรวจ พ.ศ. 2549 กำหนดเป็นภารกิจในการ

- 1) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอนะการปฏิบัติงานของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำรวจภูธรจังหวัด สถานีตำรวจนครบาลและสถานีตำรวจภูธร แล้วแต่กรณี
- 2) ส่งเสริมการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจและการบริหารงาน

3) ให้ข้อมูลข่าวสารและเสนอปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนในเขตตำรวจพื้นที่

4) แนะนำ และช่วยเหลือสนับสนุนการประชาสัมพันธ์งานของ บช.น./ จังหวัด หรือสถานีตำรวจ แล้วแต่กรณี

5) ตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน หรือที่ปรึกษา

3.ภารกิจการมีส่วนร่วม

เนื่องจากองค์กร กต.ตร.ในปัจจุบันเป็นองค์กรที่มีประชาชนในท้องถิ่น / ชุมชน เป็นกรรมการ ในสัดส่วนที่เท่า ๆ กันกับข้าราชการ ดังนั้นตามระเบียบ ก.ต.ช. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการส่งเสริมให้ ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2549 จึงกำหนดให้ กต.ตร. เป็นองค์กรสำคัญมีบทบาท เป็นแกนนำในการให้ท้องถิ่น/ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการรักษา ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยกำหนดบทบาท ภารกิจของ กต.ตร. สน./สภ. กต.ตร. กทม. และ กต.ตร.จังหวัด ไว้ดังนี้

3.1 กต.ตร.สน./สภ.

กำหนดให้ กต.ตร.สน./สภ. มีบทบาทในการกำหนดลักษณะ รูปแบบและวิธีการให้ ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจของ สน./สภ. ด้านต่าง ๆ รวม 6 ด้าน

- 1) ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม
- 2) ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยของประชาชน
- 3) ด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติด
- 4) ด้านการจราจร
- 5) ด้านการดูแลสาธารณสมบัติ และ
- 6) ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น

โดยคำนึงถึงปัจจัยทางด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย สภาพทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม ประเพณี วัฒนธรรมและวิถีการดำรงชีวิตของแต่ละท้องถิ่นและชุมชน เป็นสำคัญ ทั้งยังกำหนดลักษณะ ของการมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ 5 ลักษณะด้วยกัน คือ

- 1) มีส่วนร่วมในการคิด ศึกษาและค้นคว้าหาสภาพและสาเหตุของปัญหา ตลอดจนความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน
- 2) มีส่วนร่วมในการริเริ่มและตัดสินใจกำหนดกิจกรรมเพื่อลดและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นและชุมชน
- 3) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และ/หรือการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติ และ/หรือ การสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติตามกิจกรรมเพื่อลดและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น และชุมชน
- 4) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามการดำเนินกิจกรรม
- 5) มีส่วนร่วมในการเสนอแนะและปรับปรุง

3.2 กต.ตร.กทม./จังหวัด

กำหนดให้ กต.ตร.กทม. จังหวัด มีบทบาทในการตรวจสอบ ติดตามและให้คำแนะนำการปฏิบัติตามลักษณะ รูปแบบและวิธีการให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจของ สถานีตำรวจนครบาลและสถานีตำรวจภูธรในพื้นที่สำหรับลักษณะ รูปแบบและวิธีการให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ อาจดำเนินการได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดให้มีอาสาสมัครตำรวจบ้าน อาสาสมัครจราจร หรือก้าวไปถึงการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนหรือหมู่บ้านในการป้องกันตนเอง ให้มีความปลอดภัยจากภัยอาชญากรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้วางระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชน ท้องถิ่นและองค์กรมีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ พ.ศ. 2551 กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมรูปแบบ ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้ กต.ตร.สน./สภ. พิจารณาดำเนินการไปในแนวทางเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ, 2549 : 8-10)

จากข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการทำงานของกต.ตร.ในส่วนของภารกิจการมีส่วนร่วม นั้น เป็นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวกับการทำงานของตำรวจมากขึ้น เพื่อตรวจสอบการทำงานของตำรวจให้เป็นไปในทางที่ถูกต้อง ถือเป็นความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายได้เป็นอย่างดี เพราะทั้งสองฝ่ายจะต้องช่วยกันสร้างนโยบายและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อมาพัฒนาชุมชน ให้ความรู้แก่คนในชุมชนและนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดให้มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เมื่อคนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ก็จะช่วยลดเหตุ

อาชญากรรมกรรมได้อีกด้วย และทั้งสองฝ่ายต้องช่วยกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนโดยไม่ถือเป็นเรื่องของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ทำให้คนในชุมชนไม่มีอคติที่ไม่ดีต่อตำรวจและยังให้ความร่วมมือกับตำรวจและสร้างความไว้วางใจในการทำงานของตำรวจมากขึ้น เพราะประชาชนสามารถที่จะตรวจสอบการทำงานของตำรวจได้ ทำให้เกิดความสุจริตโปร่งใสในการทำงาน และไม่เลือกปฏิบัติ หากพบเห็นตำรวจกระทำความผิดประชาชนสามารถที่จะตรวจสอบได้เพราะมีการจัดตั้งกร.ตช.ขึ้นมาโดยเฉพาะ ซึ่งการทำงานของกต.ตร.หลักพรหมวิหาร 4 ในหลักของอุเบกขา หมายถึง ความวางเฉย ได้แก่ วางตนเป็นกลางในเมื่อจะแผ่เมตตาไปก็ไม่สมควร เช่น เอาใจช่วยโจรเป็นต้น หรือความวางใจเป็นกลางอันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณา เห็นด้วยปัญญา คือ มีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตราขึง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชังพิจารณา เห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้วอันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแก่เหตุอันประกอบ พร้อมทั้งจะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรมรวมทั้งรู้จักวางเฉย สงบใจ มองดูในเมื่อไม่มีกิจที่ควรทำ เพราะเขารับผิดชอบต่อตนได้ดี เขาสมควรรับผิดชอบตนเองหรือเขาได้รับผลอันสมควรกับความรับผิดชอบ (พระปลัดสุรรักษ์ โชติธมโม (จิตต์มั่น) และพระครูวิจิตรสาธุรส, 2565 : 1233)

บทสรุป

การทำงานของตำรวจร่วมกับท้องถิ่นตามหลักพรหมวิหาร 4 นั้นสามารถนำมาปรับใช้และเห็นผลได้จริง โดยเฉพาะหลักเมตตากรุณา ซึ่งเป็นหลักที่สามารถทำให้ตำรวจและประชาชนร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันละกัน เพื่อความสงบสุขของคนในชุมชน โดยนำมาปรับใช้กับแนวคิดตำรวจและมวลชนสัมพันธ์ ซึ่งจากที่มีผู้ศึกษาแนวคิดนี้หลายคน ผลการศึกษาไปแนวทิศทางเดียวกัน คือ เมื่อนำแนวคิดตำรวจและมวลชนสัมพันธ์มาดำเนินการ ทำให้อาชญากรรมในชุมชนนั้นลดลง อีกทั้งประชาชนในพื้นที่ยังมีความสัมพันธ์อันดีกับตำรวจและให้ความร่วมมือกับตำรวจเป็นอย่างดี นอกจากนี้ภาพลักษณ์ของตำรวจก็ดีขึ้นมาก ประชาชนไม่มีอคติต่อตำรวจในการทำงาน ทั้งสองฝ่ายมีทัศนคติที่ดีต่อกันและทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น

นอกจากการทำงานด้วยแนวคิดตำรวจและมวลชนสัมพันธ์แล้วยังมีการทำงานของกต.ตร.ที่เป็นผู้ร่วมมือออกแบบกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของตำรวจและ

ประชาชน อีกทั้งยังมีหน้าที่ในการตรวจสอบการทำงานที่ส่อไปในทางที่ไม่ดี โดยไม่ทำตัวนิ่งเฉยหรือปล่อยผ่านพฤติกรรมเหล่านั้น ซึ่งเป็นไปตามหลักอุเบกขาในพรหมวิหาร 4 นอกจากนี้ยังช่วยกันวางนโยบายพัฒนาและแก้ปัญหาในชุมชนร่วมกัน รับฟังความเห็นของทุกฝ่าย ทำให้ประสิทธิภาพและผลการดำเนินงานออกมาดียิ่งขึ้น เรียกว่าการทำงานโดยนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ด้วยนั้นสร้างผลดีให้แก่คนในสังคมอย่างเห็นได้ชัด หากคนในสังคมยึดหลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติตนต่อผู้อื่น สังคมจะมีแต่ความรักและความสงบ อีกทั้งยังมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยน่าอยู่มากยิ่งขึ้น เพราะทุกฝ่ายช่วยกันสร้างสังคมให้น่าอยู่ด้วยการนำหลักธรรมมาเตือนใจในการดำรงชีวิต

จากการศึกษาเราสามารถกล่าวได้ว่าพรหมวิหาร 4 นั้นมีความจำเป็นต่อการนำมาปรับใช้ในการทำงานร่วมกันเป็นอย่างมาก ไม่ใช่เพียงแค่เฉพาะเพื่อให้เป็นผู้นำหรือผู้บังคับบัญชาที่ดี แต่การทำงานร่วมกันระหว่างตำรวจและชุมชนต้องอาศัยความเมตตาและกรุณาต่อกันเป็นอย่างมาก เพื่อให้สังคมเกิดความขัดแย้งน้อยที่สุด และทุกคนต้องรู้จักที่จะไม่นิ่งเฉยต่อสิ่งผิดเพียงเพราะไม่ใช่เรื่องของตนเองดังนั้นอุเบกขาก็เป็นเรื่องที่สำคัญ หากคนในชุมชนต่างนิ่งเฉยต่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้น ชุมชนก็ไม่มีความปลอดภัย และที่จะขาดไปไม่ได้ต้องมีมูทิตาจิต เพราะว่าหากเรายินดีกับความสำเร็จกับของคนอื่นก็จะสามารถลดความขัดแย้งในชุมชนได้ เพราะทุกฝ่ายต่างเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน

เอกสารอ้างอิง

- ซัลลี นุงอาหลี. (2561). การนำนโยบายโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์มาปฏิบัติ. *วารสารรามคำแหง ฉบับรัฐประศาสนศาสตร์*, 1(3), 174-206.
- นวรรตน์ ไวมภู และรพีพรรณ สุวรรณณัฐโชติ. (2560). วิถีครองคน: พรหมวิหาร 4 สำหรับผู้บริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 4(7), 105-113.
- ประสงค์ น้าสมบูรณ์. (2565). นโยบายตำรวจและมวลชนสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมของชุมชนในกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 6(3), 713-728. DOI: <https://doi.org/10.14456/jeir.2022>

- พิชศาล พันธุ์วัฒนา. (2557). นกกรงหัวจุกและการใช้ประโยชน์เพื่อชุมชนสัมพันธ์. *วารสารหาดใหญ่วิชาการ*, 12(2), 105-111.
- พระปลัดสุรรักษ์ โชติธมโม (จิตต์มั่น) และพระครูวิจิตรสาธุรส. (2565). การประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 เพื่อการดำเนินชีวิตของชุมชน บ้านเทพราชอำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(2), 1227-1241.
- วรภรณ์ ผ่องสง่า และประภาศรี ฉายศรี. (2563). บทบาทและหน้าที่ของตำรวจชุมชนสัมพันธ์กรณีศึกษาสถานีตำรวจนครบาลสามเสน. *วารสารอาชญากรรมและความปลอดภัย*, 2(1), 25-32.
- สุมลรัตน์ ขามธาตุ และกฤษฎวรรณ โล้วชรินทร์. (2561). การกระจายอำนาจกิจการตำรวจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: การศึกษาทัศนคติของข้าราชการตำรวจในจังหวัดขอนแก่น. *วารสารบริหารท้องถิ่น*, 11(1), 42-56.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ. (2549). *คู่มือการดำเนินการตามระเบียบ ก.ต.ช.ว่าด้วยคณะกรรมการการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ พ.ศ. 2549*. สืบค้นจาก <https://cache-igetweb-v2.mt108.info/uploads/4135/filemanager/5f097f08874c67f2c35fef54189a2eef.pdf>
- อริย์รัช แก้วเกาะสะบ้า. (2562). *ตำรวจชุมชน*. สืบค้นจาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=55498&filename=index&fbclid=IwAR3fRcSd9hVPvS2EJsRXE3-rnXwH_g90kMcDmhZJw11-vKM9bFAMnKT2AY